

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 54/2013, instat pel senyor XXX contra l'Institut d'Educació Contínua-Universitat Pompeu Fabra (idEC-UPF)

Antecedents

Primer.- En data 09/09/2013 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, provinent de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, la reclamació que inicià el present procediment, per la presumpta desatenció del dret de cancel·lació que la persona reclamant havia exercit prèviament davant l'Institut d'Educació Contínua-Universitat Pompeu Fabra (en endavant, idEC). La persona reclamant aportava diversa documentació relativa a l'exercici d'aquest dret.

Segon.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 19/09/2013 es va donar trasllat de la reclamació a l'idEC, per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Tercer.- L'idEC va formular al·legacions mitjançant escrit de data 8/10/2013, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que la persona aquí reclamant va sol·licitar per correu electrònic la cancel·lació de les seves dades en data 18/08/2013, i que l'idEC va donar-li resposta en data 26/08/2013, també per correu electrònic.
- Que la primera resposta donada per l'idEC (en data 26/08/2013), que fou denegatòria de la petició de cancel·lació formulada per l'aquí reclamant, s'efectuà sense consultar prèviament els serveis jurídics de l'institut, ja que era el mes d'agost.
- Que després que el reclamant tornés a sol·licitar-ne la cancel·lació, sempre per correu electrònic, en data 26/08/2013 l'idEC ja li contestà que traslladaria la seva sol·licitud als seus serveis jurídics. Però tot i això, aquell presentà la reclamació davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.
- Que en data 12/09/2013 l'idEC va enviar un correu electrònic a l'aquí reclamant, pel qual se l'informava de la cancel·lació de les seves dades.

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- L'article 16 de la LOPD, relatiu al dret de cancel·lació, determina el següent:

"1. El responsable del tractament té l'obligació de fer efectiu el dret de rectificació o cancel·lació de l'interessat en el termini de deu dies.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

2. Han de ser rectificades o cancel·lades, si s'escau, les dades de caràcter personal el tractament de les quals no s'ajusti al que disposa aquesta Llei i, en particular, quan aquestes dades siguin inexactes o incompletes.

3. La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s'han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d'aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s'ha de procedir a la supressió.

4. Si les dades rectificades o cancel·lades han estat comunicades prèviament, el responsable del tractament ha de notificar la rectificació o la cancel·lació efectuada a qui s'hagin comunicat, en cas que aquest últim mantingui el tractament, que també ha de procedir a la cancel·lació.

5. Les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat.”

Per la seva banda, l'article 31.2 del RLOPD, disposa el següent:

“2. L'exercici del dret de cancel·lació dóna lloc al fet que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sens perjudici del deure de bloqueig conforme a aquest Reglament. (...)”

L'article 32 del RLOPD, apartats 1 i 2, determina el següent:

“1. (...)”

En la sol·licitud de cancel·lació, l'interessat ha d'indicar a quines dades es refereix, i ha d'aportar a aquest efecte la documentació que ho justifiqui, si s'escau.

2. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud de rectificació o cancel·lació en el termini màxim de deu dies a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal de l'afectat, igualment l'hi ha de comunicar en el mateix termini.”

D'altra banda, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

“1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació.”

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, disposa el següent:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

Tercer.- Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si l'idEC, davant la sol·licitud de cancel·lació efectuada per l'aquí reclamant, va actuar de conformitat amb els preceptes que s'han transcrit al fonament de dret segon.

Com a punt de partida, cal tenir en compte que els articles 16 LOPD i 31.2 RLOPD regulen el dret de cancel·lació com el dret de l'afectat a que se suprimeixin les dades que siguin inadequades o excessives, sense perjudici del deure de bloqueig. Així, el dret de cancel·lació regulat a la LOPD és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal.

És per això que les limitacions a aquest dret de cancel·lació han de ser les mínimes, atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Així, els casos en què la pròpia LOPD exceptua el dret de cancel·lació es recullen al seu article 16, apartats 3 i 5; i també a l'article 33, punts 1 i 2, del RLOPD.

En la reclamació que aquí es resol, la persona afectada exposa que es va crear diversos correus electrònics amb l'idEC sobre la seva preinscripció en un màster, respecte al qual finalment no va formalitzar la inscripció per una sèrie de divergències. A partir de l'anterior, afegeix la persona reclamant que a través d'un correu electrònic de 18/08/2013, va sol·licitar a l'idEC la cancel·lació de les seves dades personals. En concret, en el dit correu -del qual aporta impressió de pantalla- sol·licitava el següent:

"SOLICITA: Que en aplicació de la LEY DE PROTECCIÓN DE DATOS, les notifico y reclamo que procedan a dar de forma inmediata LA BAJA, LA CANCELACIÓN Y DESTRUCCIÓN de todos mis datos personales, CV, toda la documentación que les entregué y remití por email que hace referencia a mi estado de salud, discapacidad, situación económica y laboral y académica y demás información y documentación que dispongan. (...)"

El Departament de Màrqueting i Comunicació de l'idEC contestà aquest correu electrònic en data 26/08/2013, assenyalant el següent:

"De acuerdo con la solicitud remitida por Ud. En relación al ejercicio del derecho de cancelación regulado en el artículo 16 de la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, le informamos que hemos procedido a asegurar que usted no recibirá más información comercial del IDEC. No obstante, debemos mantener registro de sus

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

datos exclusivamente para referencias futuras y siempre por motivos exclusivamente académicos. (...)

L'aquí reclamant, disconforme amb la resposta de l'idEC, els envià un nou correu electrònic el mateix dia, és a dir, el 26/08/2013, on assenyala, entre d'altres qüestions, el següent:

"EXPONE: Que según mi anterior email, les notifiqué y reclamé que procedieran a darme de baja, cancelar y destruir todos los datos personales, documentación e información que les facilité en su día.

Que cancelaran mi inscripción y el acceso al Máster en Salud Laboral y que no deseo ni quiero tengan ningún tipo de información ni documentación en su poder sobre mi persona ni datos personales ni para referencias futuras y ni por motivos académicos ni afines y que no he estudiado ningún curso ni formación con ustedes, por lo tanto no quiero dispongan de ninguna de la documentación que les remití en su día en la admisión al máster y para otros temas.

Que viendo que no han hecho caso de mi notificación y requerimiento, vuelvo a recordarles, en cumplimiento de la LOPD, procedan de forma INMEDIATA a dar de baja, cancelar y destruir todos mis datos personales en su poder, así como me lo confirmen por email una vez dados de baja, cancelados y destruidos. Les adjunto copia del DNI para que puedan verificar la veracidad de los datos personales.

SOLICITA: Que no guarden BAJO NINGÚN CONCEPTO ninguna documentación, información ni dato personal por motivos académicos NI REFERENCIAS FUTURAS sino como le he notificado y reclamado, igualmente procedan a darlos de baja, cancelación y destrucción total.(...)"

L'àrea de Comunicació de l'idEC va respondre aquest darrer correu del reclamant en data 28/08/2013, manifestant que:

"Le informamos que hemos recibido su petición de baja, cancelación y destrucción de todos los datos relacionados con su persona. Nuestros servicios jurídicos tramitarán su solicitud según la legislación vigente en la mayor brevedad posible. Le iremos informando de la evolución de su solicitud.(...)"

Va ser amb posterioritat a aquest correu de 28/09/2013 de l'IdEC que l'ara reclamant va presentar escrit de reclamació davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, el qual fou tramès a aquesta Autoritat i és aquí objecte de resolució.

Finalment, l'àrea de Comunicació de l'idEC va enviar un nou correu a la persona reclamant en data 12/09/2013, estimant la petició de cancel·lació de l'aquí reclamant, en els termes següents:

"Le informamos que se ha hecho efectiva la baja, cancelación y destrucción de todos los datos y documentos relacionados con su persona, a día de hoy, 12 de septiembre del 2013."

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Aquesta darrera resposta de l'idEC, en la qual comunicava a l'aquí reclamant haver procedit a la cancel·lació "*i destrucció*" de les dades, fou posterior a la reclamació que aquí es resol, motiu pel qual cal analitzar si en el moment de formular-se la reclamació, l'idEC havia atès la sol·licitud de cancel·lació de forma ajustada a dret. Com s'ha vist, la reclamació mostrava la seva disconformitat amb la resposta de l'idEC als seus correus enviats durant el mes d'agost de 2013. En concret, es queixava el reclamant del primer correu electrònic de resposta de l'idEC de data 26/08/2013, en el qual se li comunicava que no rebria més comunicacions comercials, però que "*debemos mantener registro de sus datos exclusivamente para referencias futuras y siempre por motivos exclusivamente académicos*".

Doncs bé, aquesta justificació en què l'idEC basava la denegació de la cancel·lació no es pot considerar ajustada a dret, tenint en compte que pocs dies després el propi idEC va comunicar a l'afectat que havia fet efectiva, no només la cancel·lació de les dades sol·licitada, sinó que s'havia procedit també a la seva "*destrucció*". A aquest respecte, es considera oportú posar de manifest que de conformitat amb l'art. 16.3 de la LOPD, abans transcrit, la cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, de tal manera que es poden conservar –bloquejades– durant el termini que correspongui per tal d'atendre possibles responsabilitats. Un cop superat aquest termini, disposa el mateix precepte que "*s'ha de procedir a la supressió*".

Pels motius exposats, procedeix estimar la reclamació de tutela del dret de cancel·lació en relació amb les dades personals de la persona reclamant incorporades en els fitxers de l'idEC.

Quart.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el cas d'estimació de la reclamació de tutela de drets s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret.

No obstant això, tal com s'ha avançat, l'idEC hauria procedit a cancel·lar les dades de l'aquí reclamant en data 12/09/2013, en els termes i amb l'abast que aquell sol·licità, per la qual cosa esdevé innecessari efectuar cap requeriment. Això sens perjudici que, per al cas hipotètic que el reclamant no hagués rebut el correu de l'idEC de data 12/09/2013, pel qual se li comunicava la cancel·lació, o bé que tingui motius per considerar que no s'ha efectuat tal cancel·lació, ho pugui posar en coneixement d'aquesta Autoritat.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada pel senyor XXX contra l'Institut d'Educació Contínua-Universitat Pompeu Fabra (idEC-UPF), sense necessitat d'efectuar cap requeriment, pels motius assenyalats al fonament de dret quart.

Segon.- Notificar aquesta resolució a l'idEC-UPF i a la persona reclamant.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Tercer.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 5 de desembre de 2013